

CNC: “Complex d’inferioritat i complex de culpabilitat”

written by Jaume Renyer | 27 de desembre de 2022

Al butlletí número 141 del Servei d'Informació Nacional Català, editat a Londres pel Consell Nacional Català, corresponent al 25 desembre del 1969 hi apareix en portada aqueixa article que trobo escaient reproduir:

“Molta gent es demana quina pot ésser la causa de la decadència del caràcter dels catalans d'avui. En temps passats, el nostre poble havia tingut fama d'ésser bel·licós i revolucionari. Veieu, per exemple, l'estudi de l'historiador Ferran Soldevila, “Els catalans i l'esperit bel·licós”.

No cal pas anar lluny en la nostra història per trobar aquest esperit confirmat. És suficient mirar el segle passat. Els liberals estaven sempre a punt de revoltar-se i d'alçar barricades pels carrers de Barcelona, de Reus o de Figueres. Els tradicionalistes agafaven el fusell i marxaven amb les partides de guerrillers per la muntanya.

És difícil trobar una explicació del contrast amb l'actitud de passivitat mesella dels catalans d'avui. Hi ha qui s'excusa dient que avui els catalans viuen bé. Però també, dins les condicions del segle passat, vivien bé i millor que altres pobles de l'estat espanyol. Avui els bascos també viuen bé, tant o més que els catalans, i amb una renda per cap superior a la nostra. I, amb tot, tenen la dignitat i la valentia de lluitar per defensar-se.

Ferran Soldevila atribueix l'actual afebliment nostre a les baixes considerables del nostre jovent a la batalla de l'Ebre. Però de llavors ençà hi ha tota una nova generació que ha vingut a omplir aquests buits sense demostrar un esperit combatiu igual als joves de fa una generació. Potser podríem dir que el moviment català ha estat excessivament cultural i

intel·lectual, i això l'ha desviat de l'esforç físic necessari per a defensar-se i alliberar-se com els altres pobles oprimits han fet.

Sigui com sigui, resta sense resposta el demanar-se les causes de la feblesa, encongiment, passivitat i abúlia dels catalans d'avui. Assenyalem que el català actual pateix de dos complexos: un complex d'inferioritat davant dels espanyols i un complex de culpabilitat, com si nosaltres fóssim els responsables de les malvestats actuals.

Hem estat tants anys dominats, perseguits i aporrinats durant tantes centúries que les nostres relacions amb el poble dominador, perseguidor i aporrinador n'han estat afectades. Sense voler-ho confessar, en el fons del subconscient, el català se sent dominat i, per conseqüent, en situació d'inferioritat en relació amb els espanyols. Treballar, procurar viure bé i pagar contribucions als "espanyols" és cosa que els catalans troben ben normal. De la mateixa manera que han arribat a trobar normal que els espanyols d'ofici siguin els governants i governadors, els funcionaris, els policies, els militars i els recaptadors de contribucions. La dominació "espanyola" ha trencat l'evolució normal del poble català i del seu caràcter.

Ningú no pot dir que la reacció d'un català envers un "espanyol" sigui la reacció d'odi de l'oprimit contra l'opressor. Molt al contrari, és l'acceptació passiva d'una situació d'inferioritat i, per tant, de la superioritat de l'espanyol. El burgès català parlarà castellà als fills perquè la minyona és castellana. Un cantaire de la cançó de revolta cantarà en castellà perquè sinó els immigrants arribats d'Andalusia no l'entendrien. No podem fer afirmacions nacionals gaire fortes perquè sinó els immigrants s'enfadarien. Algú havia dit que els catalans "teníem un rei al cos", però, en realitat, quan un català es refereix a si mateix s'anomena "un servidor". És cert, potser, que el català té a vegades una reacció de menyspreu contra el poble

dominador. Però, els psicòlegs diuen que el menyspreu és manifestació d'un complex d'inferioritat.

Aquest conjunt psicològic dels catalans s'ha complicat en la darrera generació amb un complex de culpabilitat. Molta gent, especialment entre les generacions velles, creuen, equivocadament, que si avui el poble català és ofegat i perseguit pels espanyols, és a causa de les nostres culpes. Si nosaltres ens haguéssim deixat assimilar i ens haguéssim integrat completament dins el poble castellà i no haguéssim emprés la Renaixença i el Moviment Nacional que culminà en el règim autonòmic de 1931-39, no hi haguera hagut cap motiu perquè els "espanyols" emprenguessin la lluita actual contra la llengua, la cultura, l'economia i la personalitat nacional dels catalans. Som nosaltres mateixos els únics responsables, creuen alguns ignorants amb ànima d'esclau.

Una mostra semblant de complex de culpabilitat s'estengué també entre la nostra gent després de 1714. Durant tot el segle XVIII, i d'acord amb les idees de la monarquia absoluta i paternalista de l'època, hi hagué catalans que trobaren just que els Borbons ens oprimissin tota vegada que els catalans s'havien revoltat contra el règim bondadós paternal d'aquesta dinastia. Talment un pare castiga un fill desobedient.

Aquest procés, menat pels dominadors, d'infiltrar en la consciència del poble català aquest complex de culpabilitat es troba avui estès en grau considerable en la nostra gent. N'hi ha inclús que reaccionen contra l'amor dels catalans a la seva terra des d'un punt de lluita de classes per considerar que el catalanisme ha estat predominantment un moviment de la classe mitjana i la petita burgesia. Així la consciència d'una nova culpa ha estat injustament creada en l'esperit dels catalans.

Podem preguntar-nos quin és, al capdavant, l'efecte que produeix en un poble l'extensió d'aquest complex de culpabilitat. Mentre els catalans es donguin cops al pit com a culpables i penitents, mai no tindran el coratge d'alçar-se

dempeus i defensar resoltament la seva pròpia personalitat i la justícia de la seva causa en voler-se alliberar d'una dominació estrangera, i mentre es considerin febles i inferiors als dominadors mai no tindran valentia per a revoltar-se en contra i conquerir la llibertat.

Quines són les causes d'aquest doble complex d'inferioritat i de culpabilitat ? Com ens podem alliberar d'aquests complexos d'inferioritat i culpabilitat ? Fins a on arribarem si no reeixim a alliberar-nos d'aquesta profunda abjecció i d'ells ?

Heus ací uns punts que són de transcendència vital. Demanem, doncs, a tots els nostres lectors i en especial als joves, que reflexionin sobre la situació moral dels catalans d'avui. Els nostres lectors tindran el seu cercle d'amics. Proposem, doncs, a tots que en llurs converses parlin i discuteixin aquest tema. Que procurin esbrinar les causes de la inferioritat i la culpabilitat que equivocadament sentim, i que procurin igualment cercar-ne els remeis per a retornar al nostre poble la tranquil·litat d'una consciència neta i una consciència de superioritat. Sobretot demanem a tots que ens escriguin i ens comuniquin llurs impressions, i el resultat de llurs converses en els cercles de llurs amics, i les iniciatives de tots per a refer i enfortir la moral del nostre poble".